

Torv och komplementen för odling

Många undrar vad det finns för alternativ inom odling till den välbeprövade torven. Jordtillverkarna arbetar med olika material men ett generellt krav är att de måste finnas tillgängliga både i tillräcklig kvantitet och kvalitet. Här är några alternativ:

Återanvända odlingssubstrat från yrkesodling, till exempel jordgubbsodling, i plantjord för fritidsodling. Bra återanvändning men finns inte i stora kvantiteter i Sverige.

Odlade råvaror på efterbehandlade torvtäkter: Vitmossa eller fibergrödor kan odlas efter torvskörd.

Kokos: Fungerar bra i viss odling men transporteras med båt från Asien och hela värdekedjan måste granskas. Tvättas med sötvatten som är en lokal bristvara och kokosodlingen kan orsaka en negativ klimat- och miljöpåverkan. Mängderna alldeles för små för att täcka världsmarknaden.

Material från skogs- och pappersindustrin: Bark används idag i stor konkurrens från energisektorn. Sågspån, stamved och flis kan användas men andra sektorer betalar mer för dessa råvaror. Fibermull, en restprodukt från pappersindustrin, kan med kompostering användas i substrat.

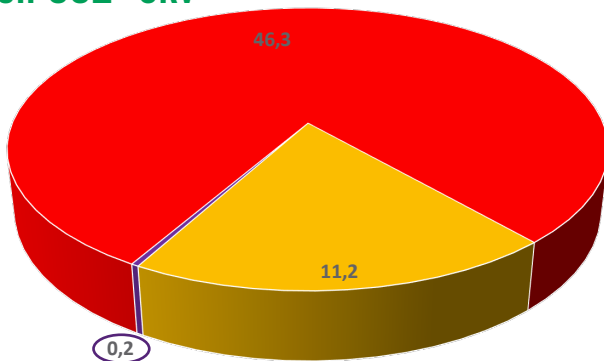
Kompost: Helt odefinierat material såvida man inte även talar om vad komposten tillverkas av, hur komposteringen går till och mognadsgraden på materialet. Finns inte av specificerad kvalitet tillräckliga kvantiteter idag.

Biokol: Intressant ur klimatperspektiv eftersom det sänker klimatavtrycket. Men priset är inte relevant för någon större inblandning i odlingsjord.

Text: Pia Holmberg

Växthusgasutsläpp i Sverige år 2020, Mton CO2 -ekv

- Sveriges totala utsläpp exklusive LULUCF
- Utsläpp från dränerad organogen mark
- Utsläpp från användning av svensk växttorv

Källa:
Naturvårdsverkets rapportering till IPCC samt den av verket beställda rapporten från SMED, ISSN:1653-8102

Torvbruk bedrivs bara på 12 500 hektar av Sveriges totala yta av dikade torvmarker som uppgår till 2,3 miljoner hektar. **Så gott som alla växthusgasutsläpp från dikade torvmarker sker från annan verksamhet än torvbruk såsom produktivt skogsbruk och jordbruk.** Det förekommer osanna uppgifter både från aktivister och media om att torvbruket skulle generera utsläpp motsvarande den svenska inrikestrafiken. Detta är inte sant eftersom 99,5 procent av de dikade torvmarkerna består av annan verksamhet än torvbruk. Torvbruket är dessutom den enda av verksamheterna på dikade torvmarker som återställer till våtmarker enligt lagkrav på efterbehandling. Därmed stoppar torvbruket växthusgasutsläpp och gör ett stort klimatarbete helt utan statliga bidrag.

Säker odling i torv

Det blir viktigare att hushålla med resurser som vatten, näring och energi och då kommer intensivare odlingsystem vinna insteg på bekostnad av traditionell fältodling.

Optimerad styrning minskar spill och slöseri i alla led och den dyraste växten att odla ur resurssynpunkt är den som aldrig når konsumenten.

I Sverige odlas samtliga 350–400 miljoner täckrotsplanter av skogsträd, som årligen planteras ut i våra skogar, i torv. Växthusodlade prydnadsväxter och prydnads-, frukt- och bärplanter som krukodlas i svenska plantskolor står i torvbaserade substrat. Småplanter av grönsaker som planteras ut på fält av till exempel kål, sallat, gurk- och lökväxter börjar sina liv i torvbaserade substrat. Att yrkesodlarna i så stor utsträckning använder torv beror på att det garanterar ett säkert odlingsresultat för växterna, miljön och människan och odlaren som är ekonomiskt beroende av resultatet.

Text: Claes Bohlin